

M Leskinen/S.Kivinen/pi

31.5.2007

Opetusministeriö/ Anna Vuopala
PL 29
00023 VALTIONEUVOSTO

Lausuntopyyntöne
Dnro 4/670/2007

SUOMEN JOURNALISTILIITON LAUSUNTO TEKIJÄNOIKEUDEN KEHITTÄMISESTÄ

Suomen Journalistiliitto katsoo, että vasta muutama vuosi sitten uudistettu tekijänoikeus-lainsäädäntö on sekä tekijä- että käyttäjätahojen näkökulmasta tasapainoinen. Tekijänoikeuslainsäädännön lähtökohta ja tarkoitus on toisaalta turvata riittävästi tekijöiden oikeudet ja toisaalta mahdollistaa teosten järkevät ja yhteiskunnallisesti tärkeänä pidetyt käyttötarpeet.

Journalistiliiton näkemyksen mukaan tekijöiden ja käyttäjien järjestöjen sekä lisensiointi-mahdollisuuksien kautta tekijänoikeudellisen aineiston joustava käyttö on kaikissa tapauksissa mahdollista myös ilman lainsäädäntömuutoksia.

Tekijänoikeuspolitiikka, tekijänoikeudesta esitetty kritiikki, yleinen etu ja sitaattioikeus

Tekijänoikeuden ydinalueeseen kuuluu tekijän oikeus määrätä teoksensa käytöstä ja saada käytöstä korvaus. Tästä perusperiaatteesta ei ole syytä poiketa, oli tekninen kehitys mikä tahansa.

Sananvapauden ja arvostelunvapauden tulee toteutua uusissakin välineissä mahdollisimman laajasti. Tekijänoikeus ei aseta käytännön tasolla rajoituksia sananvapaudelle. Käytännön ongelmatilanteiden purkamiseen on omat mekanisminsa, jotka toimivat hyvin.

Lähioikeudet

Lähioikeussäätelyn rakenteelliseen selkiyttämiseen tulisi panostaa. Nykyisellään tekijänoikeuslain viittaussäännöt ovat varsin monimutkaisia.

Kuvasitaatti

Tekijänoikeuslain 22 §:n yleinen sitaattioikeuspykälä koskee teoksia, myös valokuvateoksia. Laki ei kuitenkaan anna yksiselitteisesti vastausta siihen, onko kuvasitaatti käytännössä mahdollinen ilman, että kyse on kappaleen valmistamisesta. Jos taas kuvaa ei lainata kokonaisuudessaan, kuvasitaatti saattaa olla muuntelua, joka ei ole valokuvateosten osalta sallittua. Valokuvateosten käyttäjän kannalta olisi selkeämpää, jos kuvasitaatista annettaisiin selkeät ohjeet.

M Leskinen/S.Kivinen/pi

31.5.2007

Suoja-ajat

Teosvalokuvien ja valokuvien suoja-aikasäännösten yhdenmukaistaminen selkiyttäisi lain sisältöä.

Lehdistöä koskevat poikkeukset tekijän yksinoikeuteen

Pidämme sananvapauden kannalta erittäin tärkeänä, että lehdistöä koskevat poikkeukset on täsmällisesti määritelty päivänkysymystä koskevilla säännöksillä (tekijänoikeuslain 23 ja 25 §). Säännösten sanamuoto tulisi kuitenkin kirjoittaa vastaamaan niiden nykyistä soveltamiskäytäntöä siten, että ne mahdollistaisivat keskustelun ajankohtaisista ja tärkeistä yhteiskunnallisista aiheista sen sijaan, että soveltaminen on tiukasti rajattu tämänhetkisten sanamuotojen mukaiseen tulkintaan.

Must carry -korvausoikeus

Must carry - siirtovelvoitteen mukainen käyttö on tekijänoikeuslain peruseriaatteiden mukaisesti tekijöiden aineiston käyttöä, josta tekijöille tulisi suorittaa korvaus.

Yksityinen kopiointi, hyvitysmaksujärjestelmä, sopimuslissensijärjestelmä ja oikeuksien kollektiivihallinnointi

Pidämme tämänhetkistä käytäntöä hyvitysmaksujen suhteen hyvänä ja jatkamisen arvoisena. Journalistiliitto on vakuuttunut siitä, että tekijänoikeudelliset seikat eivät tule olemaan esteenä kulttuuritarpeiden toteuttamiselle tulevaisuudessakaan. Tekijänoikeusjärjestöillä on valmius hoitaa sopimuksilla/sopimuslissensseillä kaikki sellaiset käyttötarpeet, joihin laki ei suoraan anna mahdollisuutta. Emme näe tarvetta erityislainsäädäntöön tässä asiassa.

Uudet jakelutiet, uudet välittämiskanavat, yksilöllinen sopiminen

Pidämme tärkeänä, että teosten kaikinainen hyödyntäminen edellyttää myös jatkossa tekijän suostumusta. Tekijänoikeuslain 1 - 2 §:n oletamasääntö, että tekijällä on oikeus päättää teoksensa käytöstä on syytä säilyttää.

Toimitus- ja ohjelmatyösektorilla on olemassa kehittyneet ja toimivat sopimuskäytännöt. Journalistiliiton mielestä tekijänoikeudellisen aineiston luovutuksen laajuudesta on edelleenkin mahdollista sopia kussakin tapauksessa kulloisenkin tarpeen mukaisesti mm. työehtosopimuksen kautta.

M Leskinen/S.Kivinen/pi

31.5.2007

Tekijänoikeuden loukkaukset, linkitys

Tekijänoikeusloukkaukset eivät ole suomalaisessa mediassa/ toimitus- ja ohjelmatyössä merkittävästi lisääntyneet internetin tulon myötä. Nykyinen tekijänoikeuslainsäädäntö, vaikka ei linkityksestä mitään nimenomaisesti määrääkään, on ratkaissut linkityksiasian periaatteelliselta kannalta ja linkityskäyttö on toimitus- ja ohjelmatyössä asiallisella tavalla toteutettu.

Helsingissä 31. päivänä toukokuuta 2007

SUOMEN JOURNALISTILIITTO –
FINLANDS JOURNALISTFÖRBUND ry

Arto Nieminen
puheenjohtaja

Sanna Kivinen
työehtoasiamies